

ZNAČAJ I ULOGA INDIVIDUALNOG TRETMANA KOD DJECE OŠTEĆENOGLUHA I GOVORA

Da bi dijete ovladalo govorom, neophodno je da postoji organska osnova za razvoj govora, a to znači prije svega, uredan sluh, normalna inteligencija, govorna motorika, dobra auditivna percepcija i diskriminacija glasova i jezičke sposobnosti. Kako djeca oštećenog sluha nemaju zadovoljenu organsku podlogu za razvoj govora, neophodna im je adekvatna stručna pomoć, tj. individualna rehabilitacija slušanja i govora.

Individualna rehabilitacija slušanja i govora podrazumijeva rad sa djecom oštećenog sluha i govora predškolskog, mlađeg školskog i starijeg školskog uzrasta. Tretman podrazumijeva da se svakoga dana djeca oštećenog sluha i govora podvrgavaju individualnoj slušnoj i govornoj rehabilitaciji, koju realizuje surdoaudiolog primjenjujući adekvatne metode i postupke u radu, čime se omogućuje djeci sa različitim vrstama i stepenima oštećenja sluha da razviju sposobnost slušanja, govor i jezik.

Od nivoa razvijenosti slušanja, korištenja slušnih ostataka i razvoja govora i jezika, tj. od primjerene i kvalitetne individualne rehabilitacije zavisi i uspješnost i kvalitet obrazovanja djece i omladine oštećenog sluha i govora, njihova socijalizacija i integracija u opće društvene tokove.

Kroz individualnu rehabilitaciju slušanja i govora se sistematskim korištenjem preostalih slušnih sposobnosti pomaže daljem razvijanju sposobnosti slušanja glasova i razvoju govora, te se na taj način vrši korekcija i ublažavanje govornih nedostataka kod djece oštećenog sluha i govora. Postignuti rezultati u tretmanu omogućavaju daljnji napredak u razvoju verbalne komunikacije i edukacije djece i omladine oštećenog sluha, jer je plan i program rada individualnog tretmana kod svakog učenika oštećenog sluha u uskoj korelaciji sa nastavnim sadržajima skoro svih predmeta koji se izučavaju u obrazovnom procesu.

Jedan od osnovnih zadataka individualne rehabilitacije jeste da se doprinese uspješnjem oralnom komuniciranju u svakodnevnim situacijama, da se djeci oštećenog sluha i govora omogući bolja socijalna komunikacija sa čujućim osobama, te da se doprinese boljem čitanju i razumijevanju govora sa usana sagovornika, a time se govor učini pristupačnijim za socijalnu komunikaciju.

Osnovni cilj rehabilitacije slušanja i govora je da se doprinese potpunijem razvoju jezika i govora kao jednog od osnovnih zadataka edukacije učenika oštećenog sluha i govora. Od stepena razvoja govora i jezika kod ove djece u velikoj mjeri ovisi i nivo uspješnosti savladavanja nastavnih sadržaja.

Individualna rehabilitacija se treba provoditi svakodnevno u trajanju od najmanje pola sata. Tretman provode stručnjaci surdoaudiolozi uz primjenu selektivne elektroakustičke amplifikacije, koja je adaptirana prema kvalitetu i stepenu slušnog oštećenja djeteta. U različitim etapama slušnog treninga, koristi se različita aparatura: sa selektivnom amplifikacijom, sa linearnim pojačanjem (VERBON G-10, G-20, G-30 LP, TRAIWER DU 7), a pored ove amplifikacije koriste se vibratori i vibracione daske.

Vježbe su različite u zavisnosti od kvaliteta i stepena oštećenja sluha, te podrazumijevaju:

- vježbe slušanja i formiranja slušne pažnje,
- formiranje osnovnog glasa (fo) ili savladavanje promjene u kvaliteti laringalnog glasa,
- vježbe za pravilnu artikulaciju glasova,
- korekcije izgovora glasova,
- usvajanje značenja pojmoveva,
- povezivanje glasova u logatome, logatome u riječi,
- vježbe formiranja rečenica, komunikacija u različitim situacijama,
- otklanjanje agramatizama i pravilno gramatičko izražavanje,
- usvajanje osnovnih prozodijskih elemenata govora,
- savladavanje čitanja i pisanja ...

Cijeli ovaj tretman je dugotrajni proces, koji se odvija u više faza i daje različite rezultate u govorno-jezičkom razvoju, kao i razvoju slušne percepcije djeteta. Na ovakav način se mobilišu svi preostali slušni potencijali, podstiču i uvode u upotrebu ostala čula, koja bi kompenzirala nedostatak, a sve u cilju maksimalnog govorno – jezičkog razvoja i socijalne integracije osoba oštećenog sluha i govora u društvenu zajednicu koja ga okružuje. Individualna rehabilitacija pomaže i podstiče da djeca i omladina oštećenog sluha i govora postanu ravnopravni članovi našeg društva.

Meliha Hadžiefendić, dipl.surdoaudiolog